

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL T. B. IR IR ADB „COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP“ GINČO
NAGRINĖJIMO**

2018 m. gegužės 9 d. Nr. 242-196
Vilnius

Lietuvos bankas gavo T. B. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. gegužės 22 d. pareiškėjas su draudiku sudarė gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – Draudimo sutartis), kurią patvirtina Gyventojų turto draudimo liudijimas (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo liudijimas). Draudimo sutartis sudaryta Gyventojų turto draudimo taisyklių, patvirtintų ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ valdybos 2016 m. spalio mėn. 25 d. nutarimu, galiojančių nuo 2016 m. lapkričio mėn. 21 d., (toliau – Taisyklės) pagrindu. Šia draudimo sutartimi buvo apdraustas kilnojamasis turtas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*).

2017 m. spalio 30 d. pranešimu pareiškėjas draudiką informavo apie 2017 m. spalio 28 d. draudžiamąjį įvykį, kurio metu buvo apsemtas pareiškėjo sklypas, ir prašė draudiko išmokėti 2 988,89 Eur draudimo išmoką.

2017 m. gruodžio 14 d. draudikas raštu pareiškėją informavo, kad dėl 2017 m. spalio 28 d. įvykio metu padarytos žalos buvo apskaičiuota 189,03 Eur draudimo išmoka. Draudikas nurodė, kad į nuostolio dydį nebuvo įtrauktos vejos atnaujinimo darbų išlaidos (šios išlaidos pagal pareiškėjo pateiktą sąmatą sudaro 2 909,86 Eur), nes, vadovaujantis Taisyklėmis, draudimo apsauga apdrausto nekilnojamojo turto teritorijoje esantiems želdiniams, medžiams, krūmams, dirvožemiui galioja tik šių rizikų atvejais: gaisro, dūmų ir suodžių, žaibo įtrenkimo, sprogimo ir skraidančių aparatų užkrito.

Nesutikdamas su sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią 2 909,86 Eur dydžio pareiškėjo patirtas vejos atnaujinimo darbų išlaidas. Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad pagal, Draudimo sutarties sąlygas, vejos sugadinimas dėl potvynio nepriskirtinas prie draudžiamųjų įvykių. Jo teigimu, dėl pastarosios rizikos draudimo šalys nesusitarė, draudikas įmokos už ją nepriskaičiavo, o pareiškėjas draudimo įmokos už šią draudimo apsaugą nemokėjo, todėl draudikas neprivalo mokėti draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl per potvynį sugadintos vejos.

Draudikas teigia, kad turto Draudimo sutartis su pareiškėju buvo sudaryta standartinių draudimo sutarties sąlygų, kuriose draudikas nustatė prisiimamos rizikos ir apsaugos ribas, pagrindu. Draudiko manymu, nurodytos aplinkybės patvirtina, kad šalys sutartimi nustatė ne absoliučią draudimo apsaugą, todėl, įvykus draudžiamajam įvykiui, pareiga draudikui mokėti draudimo išmoką kilo tik dėl tų nuostolių, kurių atsiradimo aplinkybės atitinka konkrečius draudimo sutartyje nurodytus draudžiamąjį įvykio požymius. Draudikas pažymėjo, kad Taisyklių 8.4 papunktyje numatyta, kad draudimo apsauga yra taikoma augalams, želdiniams bei dirvožemiui, tačiau tame pačiame papunktyje nedviprasmiškai nurodoma, kad draudimo apsauga taikoma neviršijant Lentelėje Nr. 2 nurodytų limitų: draudimo apsauga taikoma tik gaisro, dūmų ir suodžių, žaibo, sprogimo, skraidančių aparatų užkrito atvejais. Draudikas nurodė, kad rizikų

sąrašas yra baigtinis, o pati sąlyga yra aiški ir neturi būti aiškinama pernelyg plačiai. Be to, Taisyklių 9.7 papunktyje papildomai nurodyta, kad pagal Draudimo sutartį nedraudžiami augalai, želdiniai, dirvožemis, išskyrus pirmiau išvardytas rizikas (Lentelė Nr. 2). Remdamasis nurodytomis Taisyklių nuostatomis, draudikas pažymėjo, kad neturi pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo išmokėti vejos atnaujinimo išlaidas atlyginančią draudimo išmoką.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtas vejos atnaujinimo išlaidas – 2 909,86 Eur.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi, draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamos rizikos ribas, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012).

Pareiga mokėti draudimo išmoką draudikui kyla tik tada, kai įvykio aplinkybės atitinka konkrečius draudimo sutartyje nurodytus draudžiamąjį įvykio požymius, o įvykiai neatitinka nedraudžiamųjų įvykių apibrėžimo. Jeigu Taisyklių nuostatos, tarp jų ir nustatančios draudžiamuosius ir nedraudžiamuosius įvykius, yra pakankamai aiškiai ir suprantamai išdėstytos normalių gebėjimui žmogui, tokios sąlygos neturėtų būti aiškinamos per plačiai, t. y. išskirtinai apdraustojo arba naudos gavėjo naudai, nes taip draudikas būtų priverstas mokėti draudimo išmoką dėl rizikos, kurios nepriėmė.

Taisyklių 8 punkte yra nustatyta, kad, apdraudus kilnojamąjį turtą, draudimo apsauga, neviršijant Lentelėje Nr. 2 nurodytų limitų, papildomai (atskirai nenurodant draudimo liudijime) yra taikoma augalams, želdiniams bei dirvožemiui, esantiems apdrausto nuolat gyvenamo būsto viduje ar teritorijoje (Taisyklių 8.4 papunktis).

Remiantis Draudimo liudijimo duomenimis, nustatyta, kad sudarydamos Draudimo sutartį šalys susitarė, kad bus taikomos „visų rizikų draudimo varianto“ sąlygos. Taisyklių Lentelėje Nr. 2, įtvirtinančioje draudimo išmokų limitų sąlygas, nurodyta, kad, pagal draudimo sutartį, kuria apdraustas kilnojamasis turtas, draudimo išmoka dėl apdraustiems nekilnojamąjo turto teritorijoje esantiems želdiniams, medžiams, krūmams ir dirvožemiui padarytos žalos negali viršyti 3 000 Eur, jeigu draudimo sutartyje buvo sutarta taikyti „visų rizikų draudimo varianto“ sąlygas. Taisyklių

Lentelėje Nr. 2 taip pat yra aiškiai nurodyta, kad, galiojant visų rizikų draudimui, draudimo apsauga yra taikoma ir neviršijanti 3 000 Eur draudimo išmoka dėl apdraustiems nekilnojamojo turto teritorijoje esantiems želdiniams, medžiams, krūmams ir dirvožemiui padarytos žalos yra mokama tik šių rizikų atvejais: gaisro, dūmų ir suodžių, žaibo įtrenkimo, sproginimo, skraidančių aparatų užkritimo. Iš nurodytų Taisyklių nuostatų matyti, kad draudimo rizikų sąrašas yra baigtinis, o Taisyklių nuostatos yra aiškiai suformuluotos. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad, prieš sudarydamos Draudimo sutartį, šalys aiškiai sutarė, kad draudikas draudimo išmoką išmokės tik tada, jei žala nekilnojamojo turto teritorijoje esantiems želdiniams bus padaryta Taisyklių Lentelėje Nr. 2 nurodytų įvykių metu.

Pažymėtina, kad pareiškėjas neginčija, kad buvo supažindintas su Taisyklių nuostatomis ir kad Taisyklėse įtvirtintos draudimo apsaugos taikymo sąlygos jam buvo žinomos. Ginčo, kad 2017 m. spalio 28 d. žala vejai buvo padaryta dėl potvynio, nėra. Kadangi potvynio rizika nepatenka į Taisyklių Lentelėje Nr. 2 nurodytų draudimo rizikų, kurioms pasireiškus turi būti mokama neviršijanti 3 000 Eur draudimo išmoka dėl sugadintų želdinių, sąrašą, darytina išvada, kad pareiškėjo reikalavimas mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtas 2 909,86 Eur vejos atnaujinimo išlaidas, yra nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo T. B. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius